

על מסוגלות וצמיחה

בפתיחת שירת האזינו, בוחר משה רבנו, להמחיש את סגולת השפעת התורה באמצעות דימויי מים ומשקעים, ואומר: "יֵעָרֵף כַּמָּטָר לְקַחֵי תֶזֶל כַּטֵּל אֶמְרָתִי, כְּשֶׁעִירִם עָלֵי דָשָׁא וְכַרְבִּיבִים עָלֵי עֵשֶׂב" (לב, ב). כפל המשלים בפסוק מעורר תמיהה: מה ראה משה רבנו להבחין בין טיפות ה'שעירים' היורדות על ה'דשא', הרך והעדין בראשית נביטתו, לבין מטר ה'רביבים' הניתך על ה'עשב' המפותח והחסון? מה טמון בחילוק זה?

בין 'שעירים' על דשא' ל'רביבים' על עשב'

ה'אור החיים' מבאר בדימוי זה יסוד חינוכי ונפשי בחובת האדם בעולמו, וכך כותב: "פירוש, כשיעור שימטיר ה' טיפין קטנים על הדשא שהוא קטן, וכרביבים שהם טיפין גדולים ועבים על עשב שהוא גדול שיכול לסבול, כדמיון זה מצות התורה, כל אחד כפי כח שיכול להשיג. ויש בזה להקל ולהחמיר: להקל על מי שאינו יכול להשיג יותר, ולהחמיר על מי שיכול הרבה, ששואלין ממנו הכל ואפילו מעשה מרכבה".

כשם שבסדרי הבריאה אין הקב"ה ממטיר גשמים סוחפים על גבי נבטי הדשא הרכים, כדי שלא יישברו תחת המשא הכבד. הקב"ה מרווה אותם ברחמים בטיפות דקות ועדינות ('שעירים'), ורק על עשבי השדה הבשלים והמושרשים הוא משפיע מטר עז של 'רביבים' היכולים להכיל את שפע המים. כך ממש נוהגת התורה עם באי עולם. התביעה מהאדם אינה תבנית אחידה ונוקשה הנכפית על הכל בשווה, אלא התורה יורדת ומאירה לכל יחיד ויחיד כפי מידתו, מסוגלותו ומדרגת נפשו.

אחריות אישית לצמיחה מדודה

משום כך, גנוזים בהנהגה שמימית זו שני עמודי תווך מקבילים:

- **מחז גיסא, חסד, עידוד ונחמה מרובה.** התורה מקילה עם מי שכוחותיו דלים והשגתו עדיין מצומצמת. אין האדם נדרש לדלג בבת אחת אל ראש הפסגה, ואינו נתבע לחקות דרגות שאינן הולמות את שיעור קומתו. כל דרישה מסתכמת בפסיעה אחת קדימה, "להשקות את הדשא בטיפות מדודות". כשיהודי עושה את המוטל עליו לפי מדרגתו, עבודתו עולה לרצון לפני קונו הרואה בו כלי שלם ומאיר. מתוך אותה פסיעה ראשונה, מתונה וסבלנית, ייפתחו לפניו כוחות רעננים לפסיעות הבאות בנתיבי העליה.
  - **מאידך גיסא, תביעה נוקבת למיצוי הכוחות.** מי שחננו הבורא בכישרונות ברוכים ובכוחות נפש ענקיים אינו רשאי להסתפק במועט, לפטור עצמו ברפיון ידים ולהשקיט את מצפונו בעשיה זוטא המקבילה למדרגת 'דשא'. בדומה לעשב מפותח וחסון, מוטלת על כתפיו חובת נשיאה בעול כבד ואחריות עצומה להתעלות ולהשפיע כפי מלוא מידתו.
- נמצאנו למדים, שסוד הצמיחה האמיתית טמון בהתאמה המדויקת. התקדמות עקבית, פסיעה אחר פסיעה, תוך מיצוי של הכלים והמשאבים שהופקדו בידינו.

הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר ספרים. 052-9453811 | אתר <https://shaalti.co.il>

מעוניינים ברעיונות חינוכיים מפרשת השבוע? רוצים להיערך כראוי לשולחן שבת?

לחצו כאן <https://did.li/gq4ZH>, או שלחו את המילה 'רעיון' למייל office@shaalti.co.il

'תורתך שאלתי', הספרים שיעשירו את שולחן השבת שלכם, לפרטים <https://did.li/fyHCN>

מתוך דברי ה'אור החיים' הקדוש, עולות שתי תובנות יסודיות לחיי היומיום:

- א. **התרחקות מהשוואות הרסניות.** מדד ההצלחה אינו נמדד ביחס להישגי החבר האחר, אלא ביחס לכלים, לכוחות הנפש ולתפקיד הייחודי שהפקיד הקב"ה ביד כל אחד מאיתנו. אין זה סותר את דברי חז"ל ש"קנאת סופרים תרבה חכמה". דבריהם נאמרו במידה המעוררת לפעולה, ולא כשהיא מביאה לידי רפיון או ייאוש הנובעים מניסיון לחקות מדרגה שאינה בת השגה כעת.
  - ב. **התאמת שפת החינוך וההדרכה.** תובנה זו מופנית בראש ובראשונה להורים ולמחנכים, הנדרשים לבחון בעין בוחנת ובלב אוהב, האם הילד / תלמיד ניצב כעת במדרגת 'דשא' הזקוק לטיפות עידוד רכות, חום והדרגתיות, או שמא הגיע לבחינת 'עשב' הבשל לדרישה מאומצת ולאתגרים כבדי משקל. על הכל להיעשות בהבחנה דקה ומתוך שיקול דעת מתמיד, שלא לפגוע בנביטה מתוך תביעת יתר, ובמקביל שלא לעצור את השגשוג מתוך ותרנות יתרה.
- משפט הצדק והרחמים של בורא עולם מכוון בדיוק מופלא לקומתו הייחודית של כל אדם. אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו ואינו דורש מהם קפיצות פתאומיות מעבר לכוחותיהם, אלא עמל מתמיד ועקבי לפי מידתם. עליה רוחנית יציבה ואיתנה נבנית בטיפות מדודות ובפסיעות מדויקות, הסוללות בבטחה את הדרך לפריחה שלמה ולתיקון הנפש.

גמר חתימה טובה

הכתוב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים 'תורתך שאלתי' על התורה, רב המכר 'כי ישאלך' – על הגדה של פסח, 'מה שאלתך' – על מגילת אסתר. **לתגובות** – office@shaalti.co.il

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת האזינו? היכנסו לקישור
<https://katzr.net/b62e5f>

מעוניינים ברעיונות חינוכיים מפרשת השבוע? רוצים להיערך כראוי לשולחן שבת? לחצו על הקישור <https://did.li/gq4ZH>
או שלחו את המילה 'רעיון' למייל office@shaalti.co.il

הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר ספרים. 052-9453811 | אתר <https://shaalti.co.il>

מעוניינים ברעיונות חינוכיים מפרשת השבוע? רוצים להיערך כראוי לשולחן שבת?

לחצו כאן <https://did.li/gq4ZH>, או שלחו את המילה 'רעיון' למייל office@shaalti.co.il

'תורתך שאלתי', הספרים שיעשירו את שולחן השבת שלכם, לפרטים <https://did.li/fyHCN>

